

ALERTA AMB L'IDIOMA

R. Amigó

DEURE

En poc temps he vist aquestes tres frases: “**deu-d'anar-se'n** al cel com una animeta”, “**vaig deure** de dir” i “**he degut** de confondre'l”. Ara, tretes del seu context, encara em sonen més malament que quan m'hi vaig topar. Pel context al·ludit, a la primera no es veu quina és la intenció de l'autor; a la segona, l'autor vol denotar la necessitat que va tenir de **dir**. A l'altra, vol expressar un estat o un fet probable, no cert.

En totes tres oracions salta a la vista que l'autor s'ha deixat enganyar pel “deber de” castellà; però, encara, fent-ne un abús.

Hem dit que a la primera oració no queda aclarit quin és el propòsit de qui l'ha escrita. Suprimida la preposició **de**, que mai no pot anar darrera el verb **deure**, ens queda “deu anar-se'n al cel com una animeta”, de tal manera que no sabem si **té l'obligació o necessitat** d'anar-se'n'hi, o si només **és probable** que se n'hi vagi, el verb **deure** tenint entre altres aquests dos sentits: el d'obligació (devem fer cas dels advertiments ben intencionats) i el de probabilitat (deuen ésser les deu tocades). Si, com deixa suposar el fons del relat d'on hem tret la frase, **té l'obligació** d'anar-se'n'hi, la combinació **haver de** hauria estat molt més encertada: **ha d'anar-se'n** al cel com una animeta.

A la segona frase no hi ha dubte que “**deure** de” vol significar **necessitat o obligació**, i acabem de veure que la manera més adequada es servir-se de **haver de**: **vaig haver de** dir. L'abús

de “deber de” a què ens hem referit és ací manifest. El “deber de” castellà és indicador de probabilitat, no pas d'obligació. Ens trobem davant un exemple del risc que comporta barrejar abans d'hora una segona llengua a la que per naturalesa correspon a cada individu, amb què s'obté que no s'arribi a dominar bé ni l'una ni l'altra.

Al tercer cas escollit, el “he degut de confondre'l” és ben bé de probabilitat. Hom s'adona que el subjecte no està segur “d'haver-lo confós”. Ací el verb **deure** és adequat, però sense la preposició **de**. Nogensmenys, la supressió de la preposició encara ens deixa una expressió estranya. I és que es fa un ús inadequat dels temps verbals. **Deure** ha d'anar en present i no pas en pretèrit indefinit. El temps compost correspon a **confondre**: el **dec haver confós**.

Una síntesi podria ésser aquesta:

1.—**Deure** no porta mai la preposició **de** darrera seu;

2.—**Deure** significa que hom dedueix una certa cosa d'uns determinats factors, o creu que alguna cosa és d'una certa manera, sense estar-ne segur.

Ex.: Deus haver corregut molt que estàs tan cansat.

Ja deu haver passat el carter, oi?

3.—**Deure** vol dir **haver de** (tenir l'obligació o necessitat de, o caldre que) però no és aconsellable l'ús de **deure** en aquest cas si pot ésser confós amb el sentit exposat en segon lloc.

Ex.: Si vols fer-li tots els honors, deus acompanyar-lo fins a l'estació.

Deus estudiar molt per passar l'examen. Però ací és ben preferible **has d'estudiar** molt..., o **cal que estudiïis molt...** si volem que quedi clar que és una obligació que té.

4.—**Deure** equival a **haver de pagar**.

Ex.: Li hem pagat el que li devíem.

5.—**Deure** significa també **sentir gratitud** per alguna cosa.

Ex.: Li dec tots els meus èxits.

Com a substantiu, **deure** és allò que un ve obligat a fer.

Però en termes escolars, els infants no han de fer “el **deure**” (pur castellanisme) sinó que han de fer **el treball**, o **la tasca** que els ha indicat el mestre.